

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rekopisi naj se same po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Depisom je treba za odgovor pri-
ležiti poštno znamko.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravištvu lista „Mir“
v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXII.

Celovec, 27. kimavca 1913.

Št. 39.

Vabilo

na

III. redno skupščino „Slovenske Straže“

katera se vrši

dne 12. oktobra popoldne ob 3. uri na Jesenicah.

— — —

Dnevni red:

- I. Poročilo predsednika.
- II. Poročilo tajnika.
- III. Poročilo blagajnika.
- IV. Poročilo o loteriji.
- V. Poročilo nadzorstva.
- VI. Razni predlogi.
- VII. Slučajnosti.

— — —

Opombe: Predlogi se morajo naznaniti
vsaj 8 dni preje društvenemu vodstvu. **Podružnice** imajo pravico odposlati najmanj
po dva zastopnika, podružnice, ki imajo nad
50 članov, pa za vsakih 50 članov še po
enega zastopnika, ki imajo pravico glaso-
vanja. Zeleti pa je, da agitirajo podruž-
nice za čim večjo udeležbo. Zastopnike
določite takoj in sporočite njih imena na
priloženem pooblastilu osrednjemu vodstvu.
Vlaki: Za Kranjsko je najprimernejši vlak,
ki odhaja iz Ljubljane ob pol 12. uri dop.;
za Primorsko vlak, ki odhaja iz Trsta ob
9. uri 5 min.; iz Gorice ob 11. uri 18 min.;
za Koroško vlak, ki odhaja iz Celovca ob
11. uri 47 min.; iz Trbiža ob 12. uri 37 min.
Štajerski udeležniki imajo v Celovcu in v
Ljubljani zvezo. Za odhod iz Jesenic so na
vse kraje jako primerni vlaki.

Agitirajte za obilno udeležbo!

Osrednje vodstvo „Slovenske Straže“.

Evgen Jarc l. r.
predsednik.

Zloraba patriotskih slavnosti.

Letos obhajamo stoletni spomin na
zmage avstrijskega orožja nad francoskim,
spomin na one čase, ko so vsi avstrij-
ski narodi tekmovali v patriotskih čini-
h. Na Koroškem so se odlikovali, kakor
poroča koroški zgodovinar Aelschker, zlasti
Spodnji Korošci, torej predvsem Slovenci.
Dne 14. t. m. se je blagoslovil v Bistrici v
Rožu spomenik, postavljen v časten spomin
slavnopadlim avstrijskim vojakom v bitki
dne 6. septembra leta 1813. pri Bistrici. Po
vročem boju so se morali tedaj naši pred
francosko premočjo umakniti. To so lepi
patriotski spomini na boje, ki
so se vršili na slovenskih tleh in
pri katerih je sodelovalo naše
ljudstvo. Toda lepe spomine na
junaško borbo proti Francozom
mora zagreniti nemško-naci-
onalna klika in dušiti v patri-
otskih Slovenceh prekipevajo-
ča patriotska čustva, ker s po-
močjo nekaterih oblasti zlorab-
lja prelepe patriotske slavno-
sti v strankarske nemško-naci-
onalne prireditve!

Tako se na Koroškem od poklicanih
oblasti sistematično duši patriotizem med
Slovenci. Do pičice resnično je, kar je zapi-
sano v knjigi »Aus dem Wilajet Kärnten«:
»Bolj živo se sistem na Koroškem ne more
naslikati, kakor z dejstvom, da slovensko
ljudstvo v svoji pretežni večini ne zna več
peti cesarske pesmi. Ljudstvo ne ve nič več
o cesarju, glasovi cesarske pesmi ga ne na-
vdušujejo več, ker učitelji nočejo več (v
šoli) peti cesarske pesmi v slovenskem je-
ziku.« Naša krščansko-socialna organiza-
cija je prva, ki je zopet začela učiti ljudstvo,
prepevati cesarsko pesem v svojem jeziku
in klicati svojemu presvetlemu vladarju
»Živio«!

V tem »koroškem« duhu se je vršila tu-
di patriotska slavnost v Bistrici v Rožu.

Povdarjamo, da je Bistrica v Rožu vendar
še na pristno slovenskih koroških tleh in to
kljub temu, da gospodarijo v občini s po-
močjo gospodarskega pritiska to-
varne tuji, privandrani nemški in nekateri
domači nemškutarski velikaši. In vendar so
na to patriotsko slavnost vabili v obliki,
kakor bi se šlo za kako strogo nemško-naci-
onalno in ne patriotsko slavnost. Pri-
pravljalni odbor je že pravi nemškonacio-
nalni strankarski odbor, vabila seveda stro-
go nemška, društva so se vabila samonem-
ška, kakor da bi drugih ne bilo v Rožu, le
požarne brambe so vabili, ker imajo —
nemško poveljevanje in se tako ni bilo bati,
da bi se bil slišal oficijelno tudi kak sloven-
ski glas.

Če se je moglo v Šmohorju, ki ga vendar
ne moremo šteti za slovenskega, torej v
nemškem kraju, postopati dostojno, res
patriotsko, bi se bilo pač tudi v Bistrici
lahko oziralo na domače patriotsko slo-
vensko prebivalstvo. Toda pribiti je treba,
da v Šmohorju ni nobenega — viteza pl.
Rainerja! Nimamo ničesar proti temu, če je
govoril dr. Klimbacher kot župan v Bistrici,
če so govorili zastopniki vlade i. dr., a na-
ravnost za provokacijo, za izzivanje in za
žalitev patriotskih čustev domačega slo-
venskega prebivalstva smatramo, če je go-
voril tam nekako kot slavnostni govornik
kot največji »hecar«, hujskač, v Rožu znani
Koščev Pepček, ki je »vzgojil« mladino v
Svetinvasi vse drugače kot v patriotskem
duhu. Ali je morda to patriotsko, če mla-
dina čisto podivja in se potaplja v šnopsu
ter vzgaja v politične pretepače?

In če se je že to pripustilo, zakaj se ni
skrbelo vsaj za enega govornika, ki bi bil
naslikal domačemu ljudstvu pomen slavnosti
v domačem, slovenskem jeziku, ki bi
bil znal v čutečih srcih našega ljudstva vse
drugačen plamen gorkega patriotizma vneti
kakor bobneče in mrzle fraze nemško-naci-
onalnih govornikov?

V imenu patriotizma prote-
stiramo zoper tako nekvalifici-
rano odpiranje patriotskega

Podlistek.

Načelnik v Borosevu.

Iz cikla: »Sibirske povesti«.

Napisal L. K. Fredrik. — Poslovenil Jaklič.
(Konec.)

II.

Vladimir Bogdanov.

Ivan Gončov, dobri načelnik v Boroso-
vu, se je že pokazal v dovolj dobri luči ob-
činstvu. Pokazal je, da tudi v uradniški suk-
nji bi je blago srce in to v ruskem uradniku
v vzhodni Sibiriji. Vsakdo bo dejal, da Ivan
Gončov ni doma v Sibiriji, in prav ima, ker
svoje čase je bil prvi kavalir petrogradskih
salonov.

Dneve mladosti je že zapustil Ivan Gon-
čov za seboj. A nekaj moram omeniti, da
blagi načelnik v Borosovu, Ivan Gončov, v
svoji mladosti ni imel tako dobrega srca.

Bilo je v zadnjih dneh avgusta, v me-
secu, ko je vse trepetalo v letu okrog polo-
vice prejšnjega stoletja. In to v Peterburgu.

Solnce je žgalo po zapuščenih cestah;
bilo je opoldne in kopališka sezona je žela
svojo žetev. Kdor je imel denar, radi mene
lahko izposojenega, ta ni vzdržal v mestu,

in posebno plemenitim Rusinjam se imajo
kopališča na Kavkazu in ob Črnem morju
zahvaliti za svoj sloves.

A bilo je še dovolj drugih vzrokov, radi
kajih je bilo bivanje v glavnem mestu ne-
prijetno.

Z eno besedo. Nekaj je ležalo v zraku.
Samo nihče ni vedel kaj in to je bilo še bolj
mučno.

Ta mučnost in negotovost gotovo tudi
ni ugajala ekselenci Milišinu in se je zgo-
dilo, da je stari sluga Nikolaj že šestkrat za-
man trkal na spalnična vrata. Poslušal je
in pričakoval, da bo ekselencija kaj odgovo-
ril na njegovo trkanje ali če bo vsaj začutil
trdno smrčanje ekselence.

Z glavo zmajajoč in sam seboj nezado-
voljen je šel Nikolaj po stopnicah nizdol.
Kaj takega se mu ni še nikdar pripetilo.
Štirikrat, to je bil rekord. Toda šestkrat,
tukaj ni moglo biti vse v redu.

Nikolaj se je prekrižal. Težavnih stop-
pinj po tridesetih stopnicah ni vpošteval v
računu. Da, v resnici je bil Nikolaj opravi-
čen, biti hud in vznemirjen.

Ko je stopil v širok vestibul, ko je za-
gledal pred seboj debelega, pristnega Perza,
ki se je solnčil na vročem solncu, se je zno-
va prestrašil. Vzdrnilo ga je bitje ure. Kaj
že tako pozno je. In ob tej uri je ekselencija
vselej obedoval. Gotovo ni vse v redu.

Nikolaj se je drugič prekrižal. Odločil
se je, drugič iti po stopnicah in s silo udreti
v spalnico.

A boljše bi bilo, da vzame seboj široko
plečatega kočijaža, da se v vsakem slučaju
zateče za njegov hrbet.

Stari sluga je počasi pritiskal na klju-
ko poselske sobe. Preje pa je svoj obraz
zavil v ostre gube, ker smatral se je sam za
več vrednega od ostalih slug. In tako je
sicer dobrodušni Nikolaj Robertu resno
ukazal, naj gre ž njim pred spalnico nje-
gove ekselence.

Robert je ravno pil čaj in nič kaj se mu
ni mudilo izpolniti Nikolajeve zapovedi.
Počasi je izpil, se dvignil in še namignil
kuharici in dekli ter počasi odšel za starim
Nikolajem pred spalnico. Nikolaj se je jezil,
a kaj je hotel ko je pa potreboval pomoči
korenjaka Roberta.

Prišel je tolči na vrata, da bi se moral
vzbuditi mrtvec. Prosil je, kričal, vpil, a vse
zaman. Ni dobil nikakega odgovora.

Prepuštil je sedaj delo Robertu. Upri-
se je s plečmi v vrata in vdala so se.

Previdno je starec še enkrat vprašal v
sobo. Ko ni dobil nikakega odgovora, ga je
popadel strah in bojazen. Stekel je v sobo.
Za njim počasi in brezbrizno Robert.

Stari Nikolaj je zagnal krik in padel

slovenskega življa od patriotičnih slavnosti!

Protestiramo pa tudi, da se je to patriotično slavlje zlorabljalo v utrjenje neznačajne nemškutarije s tem da je g. pl. Rainer pri tej slavnosti odlikoval Košičevega Pepčka kot dolgoletnega poveljnika požarne brambe v Svetnivasi in se je pri tej priložnosti tako skušalo pridobiti temu človeku na oficilen način ugled, ki ga pri poštenih, krščanskih patriotičnih Slovenih že davno nima več.

Z vsem povdankom naglašamo, da morajo take slavnosti služiti edino le negovanju patriotizma, nikdar pa ne v pospeševanje in utrjevanje grde nemškutarije!

Občni zbor „Gorotana“.

Občni zbor »Gorotana« se je vršil dne 14. t. m. v Celovcu. Iz obširnih, par ur trajajočih poročil je bilo povzeti, da je društvo res uspešno vršilo svojo nalogo. Kakor znano, si je stavil »Gorotana« nalogo, zbirati v svojem okrilju slovenske koroške visokošolce in učitelje k skupnemu delu za narodno stvar na Koroškem. Vrhutega nadomešča »Gorotana« slovenskim učiteljem posebno stanovsko društvo.

S posebnim zadovoljstvom je tajnik omenil v svojem poročilu, da so pristopili društvu tudi nekateri člani iz »Danice« na Dunaju. Pohvalno je treba omeniti delovanje šolskega in obrambnega odseka. Šolski odsek se je na sestankih pečal z vprašanjem, kako reformirati ljudske šole, da bodo ustrezale potrebam kmečkega ljudstva. Izdelal je podroben program za obrambno delo na šolskem polju. Obrambni odsek se je bavil razen z manjšinskimi delom, torej s širjenjem dobrega čtiva, tujskim prometom itd. tudi z gospodarskimi vprašanji. Posebno je razmotrival strokovno izobraževanje naše kmetijske mladine in strokovne organizacije kmeta. Da se razbremeni obrambni odsek, ustanovil se je na obnem zboru poseben gospodarski odsek, ki bo nadaljeval pričetno delo. Podjunski krožek se je predvsem bavil z učiteljskimi stanovskimi vprašanji.

Marsikaj, kar se je v društvu storilo in ukrenilo, ne kaže iz umevnih razlogov objavljati. Reči pa moramo, da je društvo res pridno delalo. Saj izkazujejo zapisniki nad 500 števil. Pomisliti je treba, da razpolaga društvo le s skromnimi sredstvi. Zato zasluži poštreno delo nekaterih članov res vso hvalo. Jasna nam postane iz delovanja društva ena resnica: da čuti zaveden slovenski učitelj in razumnik čisto drugače z ljudstvom nego odpadnik, da ima srce za svoje ljudstvo in razumevanje za njegove potrebe. Zato pa je slovensko ljudstvo tudi dolžno, ščititi ga v njegovem težavnem položaju.

pred posteljo svojega gospodarja. Udaril je v jok in plakal kot dete.

Ekscelenca Milišin pa ni videl ne slišal stoka svojega starega, zvestega služabnika. Ležal je stegnjeno in trdo v svoji mehki postelji, roke so mu bile zvezane, okrog vratu pa je imel zadrženo tanko svilen vrvice, da je bil obraz ves moder. Ni dolgo ostal Nikolaj sam v svoji tugi. Takoj je bila zbrana vsa družina.

Kmalu je prišel tudi komisar in dognal, da ekscelenca ni umrl naravne smrti, temveč padel kot žrtev zavrtnega morilca.

Preiskava je dognala, da je Milišin zapustil okrog druge ure ponoči svoj klub in se podal v spalnico.

Da je bil v klubu pograbil vso banko, je zvedel komisar tako po strani in ni tega dejstva zabeležil v akte.

Dognal pa je komisar, da je videl Ivan Gončov izginiti ves denar v žep svojega strica in da je Ivan Gončov zapustil elegantne klubove prostore v največji razburjenosti.

Da, da Ivan zakaj si bil takrat tako mlad in razburljiv? Prorokovali so ti krasno prihodnost.

In prišel si v Sibirijo. Ivan Gončov, in štejem ti to v srečo.

Vsled neke izjave Vladimirja Bogdanova, kateri je vsled zvez z dvorom kljub svo-

Kako so praznovali rajhovski turnarji stoletni spomin zmage pri Lipskem.

To poletje so praznovali rajhovski »turnarji« svoj 12. »Turnfest« v posebno velikem slogu in s posebnim nacionalnim navdušenjem v mestu Leipzig v spomin na leto 1913. Ugledni protestantski list »der Alte Glaube« v 44. številki 1913 takole opisuje to slavnost: »... Prireditelji turnarske slavnosti so izrazili nasproti verskim družbam v mestu željo, naj bi se slavnostne udeležence tudi po cerkvah pozdravilo s svečanimi božjimi službami. Na božje službe se je tudi na slavnostnem programu opozarjalo udeležence. Cerkve (luteranske in katoliške) so tej želji preprijazno ustregle ter celo preložile nedeljsko božjo službo od pol 10. ure na 8. uro. Toda kljub temu so vse cerkve ostale precej prazne in od 70.000 turnarjev ter več sto tisoč radovednega občinstva jih je le malo našlo pot tudi v cerkev. Pač pa se je močno zdelo, da se je vršila turnarska nedelja in naslednji slavnostni dnevi v Leipzigu v znamenju nesramnosti (Unzuchtsteufel). Seveda za to početje prireditelji niso odgovorni. Ti niso štedili z resnimi svarili in opomini. Gotovo se ni brez njihovega dovoljenja razdelilo med udeležence na tisoče letakov, ki resno, a vendar ne usiljivo svaré turnarje, naj se spominjajo svojih pradedov pred 100 leti ter naj ne omadežujejo slovesnosti z brezsrarnostjo in brezmejnimi popivanjem. Toda navzlic temu so se pojavila že pri belem dnevu na slavnostnem prostoru malovredna »dekleta«, in to v velikem številu, ter na izzivajoč način obračala pozornost udeležencev nase. Zvečer pa je bil tak naval na razne slaboglasne in umazane ulice kakor še nikdar. Nek turner iz porenske pokrajine nam je dejal, da se je naravnost zgražal nad toliko nesramnostjo; po njegovem prepričanju je prišel precejšnji del turnarjev samo zato na slavnost, da se za razmerno nizko svoto naužije velikomestnega »veselja« v Leipzigu.« — Tako »der Alte Glaube«. Takšen duh tedaj vlada v krogih rajhovskega turnarstva, ki je povečini protestantsko in seveda »liberalno«. Ti škandalozni dogodki jasno kažejo, kako malo premore pri vzgoji značaja sama in edina telovadba, sam in edini šport, katerega poleg rajhovskih turnarjev zastopa in poudarja tudi slov. »Sokolstvo«. Bog nas varuj na Slovenskem takega duha! Telovadna in športna društva bodo le tedaj rešilni čoln za našo moško mladino, če se bode v njih kakor pri našem »Orlu«, predvsem tudi gojila in poudarjala krščanska vzgoja volje človeške, ki je kakor znano od narave nagnjena k slabemu (Opomba uredništva: Na impozanten in skozi in skozi

jim mladim letom sedel v nekem poslaništvu, so prijeli Ivana Gončova in ker ni mogel dokazati svojega alibi, obsodili na Sibirijo. Ekscelenca Milišin je bil mrtev in ni mogel pokazati morilca.

Ivan Gončov se je vdal udarcu. A višek nesreče je čutil, ko je prejel odslovlno pismo od Pavlovne Ludovicke.

Tedaj se je zavedel Ivan Gončov in polagoma postal tak, kakršnega smo ga spoznali. Mogoče je bil predober in premil za uradnika, a bil je blag mož.

Bil je lep, čist, jasen zimski dan, kakršnih daljna Sibirija malo pozna. Tedaj je ležala na stari zofi v Ivan Gončovem stanovanju razcapana, onemogla oseba, katera je le še hropela po svežem zraku.

Ivan Gončov je sedel ob smrtni postelji in držal suho roko v svoji. Oko pa mu je hitelo v blesketajočo daljo. V njegovi duši pa je svetil jasen solnčni žarek veselja in zadovoljstva.

Ko je tuiec zaprl za večno oči, je Ivan Gončov poskrbel za dostojen pogreb.

Nobenemu človeku ni izdal tujčeve skrivnosti, ker posvetnemu življenju se je bil Ivan Gončov že davno odpovedal.

Na malem lesenem križu, zasajenem na travo porastlem grobu stoje slabotne črke:

Vladimir Bogdanov.

Umrl dne 20. decembra l. 1878. v Borosevu.

dostojen nastop naših Orlov v Ljubljani smo lahko dvakrat ponosni, če jih primerjamo z rajhovskimi turnarji v Lipskem.)

Politične vesti.

Državni zbor

bo sklican najbrž za 15. oktober. Zato bodo zasedanja raznih deželnih zborov zelo kratka. Sklican je med drugimi tudi kranjski deželni zbor. O koroškem se je poslanec D o b e r n i g izrazil, da itak ne bi imel nobenega — opravlja.

Šef avstrijskega generalnega štaba odstopi.

D u n a j, 22. septembra. V najvišjih vojaških krogih se z vso gotovostjo trdi, da šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzen-dorf odstopi. V resnici je nastopil general Conrad štirinajstdnevni dopust in je z Dunaja odpotoval. Zatrjuje se, da se s svojega dopusta ne vrne več. O vzrokih se širijo najrazličnejše govorice. Največ se vpoštevata ti dve verziji: Hötzen-dorf je prišel v osebni konflikt s prestolonaslednikom zaradi zadnje velike vojaške vaje, v kateri se je sovražnik samo markiral. »Neue Freie Presse« pa pravi, da je hotel general Conrad obiskati šefa laškega generalnega štaba, da se izboljša razmerje Avstrije z Italijo, da pa je temu neka zelo merodajna oseba najodločnejše nasprotovala. Kot naslednik se imenuje poveljnik IV. zbora Tersztyn-anszky pl. Natas, dozda pri kavalteriji. (General Conrad je služboval komaj eno leto.)

Trgovinska pogodba s Srbijo.

D u n a j, 20. septembra. Tukajšnji zunanji urad je izdelal načrt za trgovinsko pogodbo s Srbijo in ga je neoficielno poslal v Belgrad, da ga pregledajo. Ko se vrne Pa-sić, se prično uradna pogajanja.

Patriarh Bogdanovič žrtev ogrske politike?

Slovenec poroča iz Beograda: Tu se splošno trdi, da si je karlovški patriarh Bogdanovič v gaštajnskem kopališču zato vzel življenje, ker ga je ogrska vlada z vsemi sredstvi silila, naj bi privolil v popolno uničenje srbske cerkvene avtonomije in ustanovitev nove ogrsko-srbske cerkve, česar pa ni ne mogel, ne hotel, ker bi bil s tem srbski narod naravnost izdal. Značilno je, da se v Beogradu govori, da se patriarh sploh ni usmrtil, ampak da so ga kam spravili. Ogrski ministrski tajnik Joanovič se je takoj pa aferi podal v Karlovce, da zapleni korespondenco med patriarhom in ogrsko vlado.

Albanski vpadi v Srbijo.

Belgrad, 19. sept. Belgrajski listi poročajo, da so Albanci v srbske in črnogorske obmejne kraje zadnje čase osemindesetkrat udarli. Oficielno se priznava, da je položaj ob srbsko-črnogorsko-albanski meji zelo resen. Vlada »Samouprava« izjavlja, da bo Srbija glede na arnavtske napade posadke ob albanski meji pomnožila. Nadalje se s poučene srbske strani izjavlja, da so arnavtski napadi aranžirani. Odpor Arnavtov proti Srbom bi imel pomen ob vojski z Bulgarijo, zdaj pa more povzročiti le tesnejšo zvezo Črnogore s — Srbijo. Če ne bodo dali Arnavti miru, je Srbija odločena, da bodo Albanci vso njeno silo čutili. Bodoči boj Srbov z arnavtskimi upadniki radi arnavtskih zvez z velesilami ne bo lokaliziran in bo dovedel do trdne združitve Srbije s Črnogoro. Izključeno pa ni, da dovedejo novi spori med Srbi in Arnavti tudi do novih sporov med evropskimi državami.

Tretja balkanska vojna.

Belgrad, 22. septembra. Na balkanski meji je prišlo do velikih spopadov. Belgradski listi govore o tretji balkanski vojni. Zatrjuje se, da podpirajo Albance bolgarske regularne čete. (Ta vest se nam zdi precej neverjetna. Op. uredn.) Včeraj so zopet pripeljali 40 srbskih ranjencev z albanske meje v Belgrad. Srbija je poslala na mejo eno divizijo in mnogo rezervistov. Srbska vlada je odločena energično zavrniti albanske vpade.

L o n d o n, 22. septembra. Srbski poslanik Pavlovič je izročil angleški vladi noto o albanskih nemirih. V noti naglašajo: Srbska vlada je v lastno varnost zopet zasedla vse važne strateške točke v Albaniji. Nota na-

glaša nadalje, da imajo odborniki-vstaši najmodernejše orožje ter ogrožajo okraje Djakovica in Prizren, očitno nahujskani in pod vplivom raznih držav.

Belgrad, 22. septembra. V okolici Drenice, med Mitrovico in Prištino, so se vzdignili nahujskani Arnavti in pobili občinske upravitelje ter zažgali javna poslopja. Garnizije v Prizrenu in Djakovici so ojačene.

Srbske čete ob albanski meji.

Berolin, 2. septembra. Iz Belgrada poročajo, da vpadajo albanske čete neprestano na srbsko ozemlje in vprizarjajo strašna grozodejstva. Srbske čete so se morale na več krajih umakniti, ker so jih napadle preštevile čete albanskih roparjev. Srbska vlada bo meje zavarovala in poslala v to svrhu na mejo dve diviziji rednega vojaštva.

Steckenpferd-

lilijnomlečnato milo

prej ko slej neuprtno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Dnevne novice in dopisi.

Občni zbor »Slovenske Straže« se vrši letos na Jesenicah dne 12. oktobra ob 3. uri popoldne.

Koroška za »Slovensko Stražo«: Po č. g. dr. Gregoriju Rožman, Celovec, nabrano na inštalaciji č. g. Frana Vuk, župnika v Borovljah, 30 K; msgr. Rafael Kozák, vojaški kurat, Celovec, 20 K; po g. dr. Roku Jesenko v Celovcu iz nabiralnika v hotelu Trabesinger 3 K 80 vin.

Učiteljski dom. Odborova seja »Učiteljskega doma« se vrši dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne pri Trabesingerju. Učiteljišniki, ki želijo podpore za šolsko leto 1913/14, naj oddajo svoje prošnje do 29. t. m. blagajniku dr. Fr. Kotniku.

Turški naval po Koroškem. Minoli teden je preteklo ravno 440 let, odkar so prvič občutili naši predniki posebno grozni turški naval na Koroško, zlasti lepa, rodovitna Junska dolina. Prav živo nam opisuje ta obisk tedanji župnik Unrest. Prišli so iz Kranjske, kjer so vjeli izdajalca Korošca Mihaela Zwitterja, ki jim je kazal pot na Koroško. Bilo jih je, kot piše Valvasor, 18.000 konjenikov in 9000 pešcev, torej skupaj 27.000. V soboto 25. septembra leta 1473. so se prikazali pred Kaplo (Železno Kaplo). Tukaj bi jih bili lahko ustavili, pa se niso bili pripravili za odpor. Še tisti dan so prišli na Rebno (Reberco). Tam se razdele v več trum. Ena četa je morila, požigala in ropala po Junski dolini okoli Dobrlevasi in proti Pliberku in se utaborila blizu Breze. Napasti so hoteli tudi Velikovec, pa sta jih zapazila dva moža in še pravočasno podrla del mostu čez Dravo. Druga četa je prebrodila Dravo pri Mohličah in jo ubrala ob njenem bregu, kjer se kmalu razprostrejo in ropajo okoli Trga, Št. Vida, okoli Ostrovice in Vovber. Potem jo krene tudi ta četa blizu Velikovca čez Dravo v Junsko dolino. Tretja četa je medtem divjala okoli Vetriinja, Žihpolja in Podkrnosa. Povsod po vsej Junski dolini, kakor tudi proti Celovcu in okolici, si videl le goreče vasi in umorjene kristjane. Potem jo krene tretja četa proti Celovcu, z okoli 2000 vjetniki, kjer je hotela četa kmetov rešiti v svojem obupu vsaj nekaj vjetnikov in blaga. Turki so pobili 90 kmetov; potem zdirjali naprej in prekoračili pri Mohličah Dravo in se zopet združili s četami v Junski dolini. Potem združeni ropajo celo Junsko dolino in 29. septembra odrinejo potem proti Guštanju. To je bilo strašno za naše prednike v Junski dolini. Mnogokrat so potem še prišli ropat v slovenski Korotan, medtem tudi leta 1476.; tedaj pa na desnem bregu Drave niso divjali. Pač pa so leta 1778. zopet ropali po Junski dolini proti Slov. Gradcu. Zatem leta 1480. in 1483., ko so bili od Hrvatov in Srbov popolnoma poraženi. Zatem niso več prišli v tako ogromnih trumah v slovenske dežele. Dandanes pa je Turek dobil že precej zaslužnega plačila.

Grofa Dietrichsteina fideikomisna posestva prodana. Graščine Homberg, Bekštanj, Landskron in Vrba je kupil graščak

Ludovik Wittgenstein za 7.244.000 K. Ta največji koroški fideikomis je bil že dalje časa naprodaj, ker je bilo sosesnikov nad 240 in so se morali vsled tega nekateri zadovoljevati z letnimi dohodki 1 K 30 vin. V deželni zboru se je govorilo o tem, da bi dežela nakupila graščinsko posestvo Homberg, toda dežela je tako revna, da ni zmogla tega. Značilno pa je, da »Tagespost« obžaluje, da se ni moglo to zgoditi, iz tega stališča, ker bi bilo to za Nemce dobro; to se pravi z drugimi besedami, da bi bili nemški nacionalci z deželnim denarjem, ko bi ga bili imeli, uganjali nemško-nacionalno politiko. Morda bi bili po vzgledu »Südmarke« razprodali posestvo samo med nemškutarje in priseljene nemške protestante. Komaj je kupčija z graščakom Wittgensteinom sklenjena, že vabi »Tagespost« novega posestnika na nemško-nacionalno »delo«. Kako že sicer nemški nacionalci radi zatrujejo? Da hočejo s Slovenci v miru živeti! Hinavci!

Požar. Dne 19. t. m. je severno od Celovca razsajala huda nevihta in je udarilo v Tigrčah v nek hlev, ki je zgorel. Najemnik Jakob Marko in njegova hči, ki sta na podu mlatila, sta bila od strele omamljena. Škoda znaša 4700 K, zavarovalnina pa le 3110 K.

Napad v Celovcu. V nedeljo zvečer ob četrtni 8. uri so bili na Rudolfovi cesti napadeni bivši pekovski mojster g. Simončič, njegova soproga in njegova sestra, ko so se vračali domov, od neznanega, mladega postopača s črnim havelokom. Napadalec je sestro g. Simončiča izmaknil ročno torbico, v kateri je imela denarnico z večjo vsoto denarja. Zlikovec je nato zbežal proti Marijanišču in ga niso dobili. V Celovcu je vsepolno takih postopačev, ki jim mrzi delo in beračijo po mestu. Ne vemo, kaj dela mestna policija, da jih ne vidi. Ti lenuhi so se vidno pomnožili pri zadnjem »Herbstfestu«. Kdaj bodo Celovčani vendar enkrat že opustili zloglasne »Herbstfeste«, ki ravno najrevnejšim slojem pulijo zadnje vinarje iz žepa, celovski trgovci pa od Herbstfesta itak nič nimajo dobička. V moralnem oziru so pa ti Herbstfesti taki, da naj bi jih oblast kratkomalo prepovedala.

Domača umetnost. V izložbenem oknu Umlauftrave trgovine v Celovcu so razstavljene tri lepe slike Jožefa Čareta (Tscharre), revidenta južne železnice v Mariboru. Ena slika je oljnata kopija »Bolest«, ostali ste izvirni oljnati slik; ena predstavlja kraj na Pohorju pri Mariboru, druga dva konja iz dvorne konjarne v Lipici. Umetnik je rodom Slovenec.

Pretep. V gostilni pri »Masslgartnu« v Celovcu so se sprli zavoljo ljubosumnosti en civilist in dva vojaka 7. pešpolka in 4. domobranskega polka. Policija je civilista zaprla. V isti gostilni sta se dan pozneje strelja dva topničarja in ju je vojaška patrolja nato odvedla.

Mrlič v Vrbskem jezeru. Blizu ribniškega zaliva so potegnili ribiči iz jezera utopljenko, ženo nekega kovača, rojeno v Ribnici. Najbrž ni bila prav pri pameti in je šla sama v vodo.

Zblaznela je v nedeljo dne 20. t. m. ob 6. uri zjutraj neka v kavarni pri Žibertu v Celovcu uslužbena ženska. Prepeljali so jo v opazovalnico.

Obesil se je v senišču pri Zlepejevi pivovarni leta 1872. v Kamniku rojeni Janez Lenarčič. V Celovcu je raznašal kruh. V policijskem listu je bil opisan, ker so ga iskali zavoljo goljufije in poneverbe. Morda se je obesil iz strahu pred kaznijo.

Drobne vesti. Na severni obali otoka Krk so ribiči ujeli 4 m 85 cm dolgo riboparico, imenovano morski volk. Spravili so jo v Reko, kjer so jo razstavili. — V Krakovu je policija aretirala študenta Krčka, ker je vohunil za Rusijo. Mladi špijon je imel pri sebi navodilo, kako se ogleduje trdnjave. — V Krakovu se je 19. t. m. dogodil strašen čin. Inženir Stankiewicz je ponoči v kavarni začel streljati na goste. Kavarnarja je ustrelil, drugi so zbežali. Požarna bramba je prišla nadenj z brizgalnico. Čez dalje časa, ko ni bilo več slišati nobenega strela, so udrli v kavarno in našli inženirja mrtvega v mlaki krvi. Zblaznel je in se ustrelil. — (Žrtve alkohola.) 30letni kmečki sin Nikolaj Vuga v Prevršču v ko-

stanjeviškem okraju je bil grd pijanec. Dne 15. t. m. je zopet prišel domov in začel groziti materi, ki mu je ušla na dvorišče. Tu jo je dohitel, vrgel na tla in jo začel daviti. Na pomoč je prihitel oče z motiko in sina ubil. Nesrečnega očeta so zaprli. — Nekaj Vlah v Cirkvenici je v svoji pijanosti vedno grdo delal s svojo ženo. Te dni je zopet pijan prilomastil domov in se začel prepirati z ženo. Kmalu je pa zagrabil sekuro in ženi glavo odsekal. Po zločinu je pobegnil in ga še niso našli. — V nedeljo dne 21. t. m. se je v čeških deželah vršilo 100 zborovanj za češko vseučilišče v Brnu. — Slavni operni pevec gostuje na Dunaju v dvornem opernem gledališču. Prvi dan je bil tak boj za vstopnice, da so se trikronske vstopnice plačevale po 30 K in še več. Naval in prerivanje je bilo toliko, da je policija aretirala 20 oseb.

Novi 20-kronski bankovci. Dne 29. septembra 1913 bo avstro-ogrška banka izdala nove dvajsetkronske bankovce z datumom 2. januarja 1913. Sedaj veljavni bankovci, ki nosijo datum 2. januarja 1907, so veljavni le še do 2. januarja 1914; s tem dnem bodo odpoklicani. Velikost novih bankovcev bo ista kot dosedanjih; pač pa se bosta risba in tisk novih bankovcev od dosedanjih znatno razlikovala.

Zver na »Stubalpi« — lev? Zver na »Stubalpi« trga naprej živino, in vsi poizkusi, izslediti jo in pokončati, so bili dosedaj zaman. Vendar je sedaj ta zadeva bolj pojasnjena. Splošno se sedaj meni, da gre za dve ali celo tri vrste zveri, ki so ušle iz neke menažerije. Za zver mačje vrste (lev ali leopard) in za volka in morda tudi hujno. Na »Koralpi« so našli pri raztrganem govedu dolgo dlako in odpadke, ki jih pri-sojajo levu. Take dlake nima nobena druga zver mačje vrste kakor edino lev v grivi, ki mu raste po tretjem letu. Dotično dlako so našli pri govedu, ki je bilo staro kaki dve leti in najmanj 240 kil težko. Zver je govedo precej daleč vlekla in potem skoro četrti del zadnjega dela telesa požrla. Vsekako je požrla 40 do 60 kil mesa. V drugem slučaju je iztrgala govedu celo levo stegno, težko najmanj 50 kil in je s celim kosom preskočila poldrugi meter visok plot. Inženir Hausmann v Gradcu, dober lovec, je izmeril tudi ugrizljaj na hrbtu govedinam; oddaljenost zobov (čekanov) je merila deset centimetrov. Dognal je tudi, da ima zver velike kremplje, ki jih lahko potegne nazaj pod kožo, na 11 do 13 cm širokih šapah (tacah). Takega zobovja pa nima nobena druga zver kakor lev. Tudi se druge zverine ne lotijo tako velike živine. Marsikateremu lovcu, ki je imel prej pogum na zagonetno zver, bo sedaj upadel pogum. Saj je lov na leve najnevarnejši in se nahaja lovec vedno v smrtni nevarnosti. Zlasti ne bi smel na leva streljati z navadno lovsko puško, ki je preslaba, da bi leva usmrtila. Lovec, ki bi z navadno puško pogodil leva, bi ne ušel levu. Oblast se zaveda nevarnosti takega lova in je zavoljotega poverila komisariju dr. Hoferju iz Gradca nalogo, da prevzame vodstvo lova na zver. Dr. Hofer svari navadne lovce, naj se ne udeležujejo lova. Oblast je baje poklicala 200 orožnikov, da s pomočjo vojakov gredo nad zver. Vojaštvo je napravilo telefonično zvezo, da se lahko hitro izve, kje se je zver nazadnje pojavila.

Veselja dan je vedno dan žrebanja za onega, ki kupi turško srečko ter z njo zadene enega izmed glavnih dobitkov po 400.000 ali 200.000 frankov. Tak dan bo zopet že 1. oktobra t. l. Ker vsaka srečka mora zadeti, zato jo z mirno vestjo priporočamo v nakup vsokomur, ki hoče svojo srečo poskusiti s srečko, kajti če se mu ne pripeti glavni ali drugi večji dobitek, dobi v obliki najmanjšega dobitka večji del s prodajo srečke v doglednem času pa tudi ves zanj izdani denar nazaj. Turške srečke so tedaj najmanj nevarna loterija, obenem pa tudi varna hranilnica, ter je ni druge srečke, ki bi se v tem oziru mogla ž njo primerjati. Mesečni obrok za turško srečko znaša samo 4 K 75 vin. Kdor pa si hoče upanje na dobitke zvečati, ta naj poleg turške srečke naroči še izborna srečko italijanskega rdečega križa proti mesečnemu odplačilu po 6 kron. — Naročila sprejemajo in pojasnijo dajejo za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19, in vsi njegovi sodelavci po deželi. Naročajte le po po-

sredovanju »Slovenske Straže«, pa ne bode varani in oškodovani!

Brnca. (Ne dajajte otrokom žveplenk!) Koliko strašnih nesreč, koliko bridkega gorja je že bilo vsled nepredvidnosti in lahkomišelnosti staršev, se ne da popisati. Dan za dnem slišimo pridige: »Ne dajajte otrokom žveplenk!« itd., pa vse nič ne pomaga. Kljub vsemu se dopušča otrokom, da nosijo po žepih to grozno, uničevalno orožje in počenjajo z njim, kar se jim poljubi. In tako ni nezgod ne konca ne kraja! Dne 17. t. m. se je zopet pripetila nesreča, ki nam naj bo v trajno svarilo. Zgorela je šestletna Johanca Brukerjeva, podomače Mastigja, iz Gropič pri Brnci. Otroci so kurili na paši, kar naenkrat se vname dekletcu krilo, in ko so otroci to zapazili, so zbežali; ona seveda tudi in hipoma je bila en sam plamen. Predno je prišel zdravnik, je bila že mrtva. Zakaj vendar ne pazite na otroke!

Goselnas. Umrla je dne 22. t. m. tukaj Ivana Ravnika. Bila je mati rajnega, dne 16. marca, od Jožefa Pavliča radi nepredvidnosti ustreljenega Antona Ravnika. J. Pavlič je star 14 let in je dobil pred deželno sodnijo za kazen 14 dni zapore. Rajna, že prej bolehná, je po tem dogodku vidno hiralá. N. p. v m.!

Št. Lenart pri sedmih studencih. (Razno.) Neki neimenovani dobrotnik cerkve je pustil za župnijsko cerkev napraviti jako lepo nebo. Delo je izvršil jako lepo in poceni g. H. Huber, izdelovatelj cerkvenih oblek in mežnar pri glavni cerkvi v Celovcu. — Po prizadevanju g. J. Wuchererja, Oraža v Puturju, je dobila dotična podružnica nov zvon, ki ga je vlila livarna M. Samassa v Ljubljani. — V sredo, dne 17. t. m., se je pri ognju, ki so ga netli otroci na polju, užgala obleka Mastigijeve Ivanke. Kakor živa baklja je letal ubogi otrok okoli, dokler mu niso Avštinovi oče potrgali obleko raz trupla. Vendar se je otrok tako opekél, da je v četrtek navrh umrl.

Črna. »Hranilnica in posojilnica« v Črni bo uradovala od prihodnje nedelje naprej v gostilni pri **Drofelniku**, in sicer vsako nedeljo od poldvanajstih dopoldne do dveh popoldne. S to uredbo se ugodí vsestranskim željam in potrebam. Kmečkemu in zlasti delavskemu ljudstvu itd. najtopleje priporočamo ta denarni zavod. Denarni zavodi, zlasti naši slovenski, ki so na katoliški podlagi, so srečno prestali mnogovrstne krize, in zato zaslužijo tim večje zaupanje.

Medgorje. (Dva plemenita darova.) Naša cerkev je bila letos po dveh plemenitih dobrotnicah prav bogato obdarovana. Prva nam je pustila cerkev od znotraj očediti in prenoviti, da je zdaj zares prav lepa hiša božja. Delo pa je izvršil neki pošten mladenič, domačin, prav dober kup. Druga dobrotnica nam je kupila za semenj lep nov lestenc (luster) iz medenine za 180 kron. So še dobri ljudje na svetu, ki še radi na skritem storijo kaj Bogu v čast, ljudem v veselje in sebi v zaslugo. Bog povrni plemenitima dobrotnicama!

Pozor!

30 — 50 kron

ceneje kakor v vsaki tovarni ali zalogi kupite pri meni izvrstno kolo ali šivalni stroj. Popravila in pnevmatike po nizki ceni.

Matija Planko, Celovec, Šolska ulica št. 5-6-7.

Porotne obravnave v Celovcu.

Poizkušen zavratni umor. Dne 17. t. m. se je pred poroto zagovarjal leta 1879. rojeni in v Št. Peter pri Celovcu pristojni zidarski pomočnik Gustav Käfer. Obtoženec je stanoval s svojo ženo, s katero se je bil poročil po petnajstletnem skupnem življenju, pred petimi leti, v Celovcu na Frajdenberški cesti. Pred tremi leti se je Käfer vdal pijančevanju, je zanemarjal delo, grozil svoji ženi in otrokom, da jih bo ubil, postrelil. Zavaljo tega je imel opraviti že s policijo, pa se mu ni ničesar zgodilo, ker se je žena sama potegovala zanj, češ da je bil pijan. Käfer se pa ni nič poboljšal. Enkrat je hotel celo svojega otroka s petrolejem politi in potem zažgati, pa mu je neka soseda zabil. Kupil je tri revolverje; dva mu je

skrila žena, tretjega pa on. Pred poldrugim letom ga je zapustila in se preselila k svojemu sinu. Käfer je pa obema obljubljal, da se bo poboljšal, tako dolgo, da se je povrnila k njemu. Pijanec pa se izpreobrne, kadar se v jamo zvrne, in izpreobrnil se tudi Käfer ni. Bil je veden prepir, tako da jima je gospodar odpovedal stanovanje. Sklenila sta zopet, ločiti se. Dne 28. majnika ob dveh popoldne je rekel ženi, da je naročil postrešče, da bodo odpeljali njegovo ropotijo. Ženo je pozval, naj gre na podstrešje in mu prinese neko stojalo, da postreščkom ne bo treba čakati. Žena je šla in mož ji je sledil. Ko se je pa nagnila, da bi vzela s stojala neko »cajno«, je mož dvakrat ustrelil od zadaj proti njeni glavi. En strel jo je na vratu samo malo oplazil. Žena pa ni izgubila pameti, ampak mu je revolver izvila, zbežala, zaprla za njim vrata in poklicala na pomoč. Ko so prišli ljudje, so ga našli obešenega. Bil je že brez zavesti. Odrezali so vrv in ga prepeljali v bolnišnico, kjer se je zopet zavedal. Käfer je pred sodiščem priznal, da je streljal na ženo, tajil je pa, da bi jo bil hotel umoriti, ampak se je izgovarjal, da jo je hotel le prestrašiti. Izgovarjal se je tudi, da je bil tedaj hudo pijan. Med preiskavo se je delal zblaznelega, toda preiskava je dognala, da ni slaboumen in da zločina ni izvršil v kaki trenutni zmedenosti. Priče so tudi potrdile, da ni bil hudo pijan. Pač pa potrjuje njegov namen, ženo usmrtiti, njegova večkratna grožnja, da bo najprej ženo, potem pa sebe umoril. Porotniki so z osmimi glasovi pritrdili glavnemu vprašanju glede poizkušene zavratnega umora; ker so pa tudi potrdili z osmimi glasovi vprašanje, če je bil, ko je streljal na ženo, zmeden, je bil Käfer glede poizkušene zavratnega umora oproščen in le zavaljo prestopka orožnega patenta obsojen na 24 ur zapore. Zagovarjal ga je koncipient g. dr. Brejca, gosp. odvetniški kandidat dr. P. r. u. s.

Zagoneten umor. Dne 10. majnika 1913 pred eno uro popoldne so slišali v Beljaku na Bismarckovi cesti v hiši št. 7 nekateri stanovalci v tej hiši strel in klic. Kmalu nato je prišel v hišo tesar Janez Koler, da bi posestnici hiše Juliji Palese izročil nek račun. Vrata v sobo so bila pa zaklenjena. Skoz okence na vratih je pa videl ležati gospo na tleh. Našli so jo s prestreljenim grlom. Še isti dan je policija izsledila morilca mizarja Gotarda Urbana. Na hlačah so našli sled krvi. Drugo jutro je Urban umor priznal. Rekel je, da je ponoči prej precej mnogo pil in da ponoči zavaljo glavobola ni mogel spati. Drugi dan dopoldne je izpraznil nekaj vrčev piva, in ko je prišel domov, je našel svoje stanovanje zaklenjeno; zato je šel v stanovanje poročnika Neuhödlá, ki je stanoval pri njem, ker je vedel, da ima poročnik revolver. Hotel se je ustreliti, ker ga ničesar ni več veselilo. Zunaj v samoti je poizkusil revolver in dvakrat ustrelil. Ker se je pa zbal, da ne bi se dobro zadel, je sklenil iti k svakinji Juliji Palese in se tam na podstrešju obesiti. Ko je prišel tja, ga je morala zapaziti, ker mu je odprla vrata in ga poklicala v kuhinjo. Tam je, ne da bi izpregovoril kako besedo, pomeril na svakinjo. S klici: Morilec! ropar! pomagajte! se je zgrudila in umrla. Urban ji je položil iztegnjene roke k telesu, pri čemer si je najbrž s krvjo pomazal hlače. Potem, je pravil obtoženec, se je postavil v kot in pomeril nase, pa revolver se ni sprožil. Obesit se pa ni šel, ampak je sobo zaklenil, ko se je prej prepričal, da ni nobenega človeka na stopnicah, in se je podal zopet proti domu. Med potjo je vržél ključ v neki vrt. Doma se je skril na vrtu. Njegova žena, ki je že izvedela o smrti svoje sestre, ga je pozvala, naj gre ž njo pogledat, kaj da je s sestro. Njegova žena ni verjela, da bi se bila Julija Palese sama umorila, ker je bila vedno pobožna. Naenkrat jo obide misel, da bi jo bil umoril njen mož, in mu reče: »Poglej mi v oči.« Mož jo je vprašal, zakaj zahteva to od njega. Zdel se ji je pa prestrašen. Kmalu nato so ga zaprli. Obtoženec pravi, da ne ve, zakaj da je umoril svakinjo. Sodniki kot sodni izvedenci so ga preiskali in izrekli sodbo, da je izvršil umor vsekako v bolehnem dušnem razpoloženju, toda popolnega dokaza za to nimajo. Zoper to govori tudi njegovo obnašanje pred in po umoru. Porotniki so glavno vprašanje glede

umora in prestopka orožniškega patenta soglasno, dostavno vprašanje glede zmedenosti za časa umora pa z devetimi glasovi potrdili; na podlagi pravoreka porotnikov je bil obtoženec oproščen.

Zavaljo poneverba obsojen. Dne 19. septembra se je vršila porotna obravnava zoper zavarovalnega agenta Mihaela Svanjaka. Kot dober učitelj na Strojni je užival zaupanje ljudstva. Zato so ga prosili, da je zanj pošiljal denar po pošti. Bil je tudi predsednik kmetijske podružnice. Svanjak pa ni pošiljal vedno denarja, ampak ga je sam porabil; vendar pa je razen nekaj malenkosti vse poravnal. To je storil 11. aprila 1913, naznanjen pa je bil že 8. aprila 1913 pri c. kr. okrajnem sodišču v Pliberku. Porotniki so le v treh slučajih pritrdili poneverbo s vsoto 337 K. Vsled tega je bil Svanjak obsojen na dva meseca ječe.

Goljufija in poneverba. Čisto drugače se je pa glasila sodba v zadevi goljufije in poneverbe beljaškega mehanika P. Frohnwieserja. Frohnwieser je naročeval stroje, povečini šivalne stroje in kolesa v veliki množini in jih potem zastavljal. Dne 20. sušca t. l. je prišla vsa njegova zaloga blaga na dražbo ter jo je zdražila njegova žena; na njeno ime je tvrdka delovala še naprej. Na ime svoje žene je kupil tudi za 5500 K pri »Adlerwerke« na Dunaju avtomobil. Meseca junija 1913. je Frohnwieser sklenil popihati jo v Ameriko. Prodal je vse, kar je mogel v Podkloštru, Trbižu, Trgu, Št. Vidu, Celovcu itd. po zelo nizki ceni, tako da je mogel skupiti kakih 600 do 800 K. Potem se je z avtomobilom peljal v Inmost, kamor mu je drugi dan sledila žena s tremi otroki. Hotel je najprej v Švico, dobiti tam na kak način potni list in potem nadaljevati pot v Ameriko. Čeravno avtomobil ni bil plačan in je bil še last »Adlerwerke«, ga je prodal mehaniku Ivanu Minikusu za 2500 frankov. Medtem so ga iskali po tiralici. Dne 15. julija so ga aretirali v Curihi v Švici in ga kmalu nato izročili. Frohnwieser prizna vse zločine, le »Adlerwerke«, trdi, ni hotel oškodovati. Kljub temu je bil na podlagi pravoreka porotnikov — oproščen.

Mlad ponarejalec denarja. Šele 18 let stari krojaški pomočnik Janez Sukalja, rojen v Celovcu, pristojen v Šmarjetu in Rožu, se mora pred celovško poroto že v drugič zagovarjati zavaljo ponarejevanja denarja. Meseca svečana so krožile po Šmarjetu in Rožu ponarejene petice in desetice (10 vin. in 20 vin.). Ponarejalca Sukaljo so dobili. Izprva je tajil, potem se je delal slaboumenega, pa zdravniki so ga kmalu spoznali kot premetenega tiča. Potem je priznal. Do obravnave, dne 3. junija, si je pa zopet vse premislil in je zopet tajil, da je ponarejen denar našel. Tedaj je bil zaradi goljufije obsojen v tritedenski zapor. Čez tri mesece je pa bil že zopet v preiskovalnem zaporu, ker je zopet izdajal ponarejen deset in dvajsetvinarski denar. Vse zavijanje mu pa tokrat ni nič pomagalo, ampak je bil obsojen na deset mesecev ječe. —

Obravnava zoper Pavla Stein, ki je obtožen umora, je preložena, da se preišče njegovo duševno stanje.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Dekletom! V času poglobljene mladinske naobrazbe na narodnem in verskem temelju, v času »mladinskega fortšrita«, zelo tople priporočamo za zimski čas vsem dekletom naslednje knjige: Minka Vašič-Govekarjeva: »Dobra kuharica«. — Magdalena Pleiweis: »Slovenska kuharica«. — Minka Govekar: »Dobra gospodinja«. — Pavla pl. Renzenberg: »Ženska ročna dela« v treh delih: I. Kvačkanje, II. Pletenje, III. Sivanje. — V najširše kroge pa sodi M. Hume-kova: »Sadje v gospodinjstvu«. — Vse našteje knjige se lahko naročajo pod naslovom »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani ter zaslužijo, da se seznaní z njimi vsaka slovenska mladenka; zlasti naj bi bile uvrščene po vseh društvenih knjižnicah. — Osobito priporočljiva so iz posameznih krajev skupna naročila na knjige.

Društvena naznanila.

Pri Sv. Ani v Koprivni se obhaja 5. oktobra na rožnvenško nedeljo Konstantinova slavnost. Ob pol 10. uri zjutraj je pro-

cesija od Kumra k Sv. Ani. Popoldne govori g. dr. Val. Rožič. Nato uprizorijo igralke Marijine družbe iz Globasnice igro »Junaške Blejke«.

Prevalje. Naše Kat. delavsko društvo ima svoje prihodnje zborovanje na 12. oktobra. Na sporedu je govor in krasna tri-dejanska igra. Med in po igri svira godba na lok. Kdor želi poštene zabave, kakršno nam obetajo ta dan naši igralci, naj ne izostane. Vsa sosedna društva in prijatelje našega društva vljudo vabi odbor.

Vogrče. V nedeljo, dne 28. septembra, se vrši tukaj v šolskih prostorih ustanovni shod protialkoholnega društva »Svete voj-ske« s sledečim sporedom: 1. Dopoldne ob osmih služba božja s primerno pridigo. 2. Po službi božji v šoli protialkoholno preda-vanje s skioptičnimi slikami za otroke, ozi-roma nedoraslo mladino. 3. Popoldne po blagoslovu tako predavanje za odrasle. 4. Vpisovanje članov in zaključek shoda. — Slovenci in Slovenke! Vsi, katerim je kaj na tem, da rešimo naše ljudstvo, osobito slo-vensko mladino iz krempelj kralja alkohola, prihitite polnoštevilno na ta velezanimivi shod, pripeljite seboj znance, prijatelje in sorodnike! — Pripravljalni odbor.

Pliberk. Dne 27. in 28. septembra se vrši v Pliberku v društvenih prostorih važen tečaj za vojaške novince pliberškega okraja. Tečaj ima namen, dati našim vr-lim fantom, ki vstopijo v častno vojaško službo, najlepše slovo: jih navdušiti za po-štene, bogaboječe, cesarju in domovini zve-sto življenje v vojaških letih. Fantje! Pri-dite! Samo za vaš blagor se gre! — V so-boto, 27. septembra, popoldne ob 4. uri bo govor. — V nedeljo, 28. septembra, dva go-vora; popoldne govor za fante in njih sta-riše in sorodnike. Prej ko bodo šli k voja-kom, bodo naši vrlji fantje stopili skupno k mizi Gospodovi, da se ondi okrepijo za te-žaven poklic.

Cerkvene vesti.

Umrl je v bolnišnici na Dunaju g. baron Askanij pl. Zucco di Cucagna, duhovnik krške škofije.

Raznoterosti.

XIV. mednarodni kongres proti alkoho-lizmu se vrši ta teden od 22. do 27. septem-bra 1913. v Milanu na Laškem. Temeljita predavanja in posvetovanja, osnovana na najširši podlagi od priznanih svetovnih strokovnjakov, se torej vrše od ponedeljka do sobote. Ob navzočnosti okrog 350 udele-žencev se je v ponedeljek ta kongres otvo-ril po poddržavnem tajniku Falcioni. Tudi Slovenci smo zastopani, in sicer po ljubljanskem generalu-zdržniku (č. g. Janez Kalan) z več tovariši.

Kakšne sadove rodi protiverska gonja? Iz Pariza poročajo: V Melunu je neki mož večkrat iz samokresa ustrelil na katoliško procesijo. Stolni korar je bil od dveh kro-gel težko in neka 19letna deklica lahko ran-jena.

Deželna razstava na Hómutovu je skle-nila s primanjkljajem skoro pol milijona kron. Mesto Hómutov se poteguje za glavno mesto bodoče nemške Čehije, ki je iz zgolj politične strasti napram slovanskim Čehom že izgubilo pamet in je svoj ugled in vpliv hotelo rešiti in povzdigniti potom razstave. Sedaj se obračajo na nemška mesta s proš-njami za podpore v pokritje primanjkljaja in tudi razstavljalci bodo tega »žegna« de-ležni v občutni meri. Zoper tako nemško zavoženost ne pomaga nobeno zabavljanje; v strasti zoper Slovane je pač Nemec slep in gluhi — prav kakor na Koroškem.

Kaj dela »hudilčeva scalnica« — alko-hol? Praška »Union« poroča o strašnem umoru v Pankrácu, izvršenem najbrže v stanju pijanske blaznosti. 58letni stavbeni nočni čuvaj Poslední, znan pijanec in su-ro-vež, je svoji 55letni ženi ponovno očital ne-zvestobo, ki bi se imela zgoditi že pred 30 leti. Isto ji je predbacival zopet »temeljito« minolo nedeljo popoldne, dokler žena ni iz bojazni obljubila vse izpovedati. Takoj ji prinese črnilo, pero in papir s poveljem, naj svojo krivdo opiše in se podpiše. Ko se je to zgodilo, se podpišeta še Poslední in nji-ju sin Jožef, nakar mož pismo shrani ter odide v službo, iz katere se vrne šele v po-

nedeljek zjutraj, natrkan kakor navadno. Domu prišedši, zahteva črne kave ter pri-lije obilico ruma, popije in začne iznova prepri, dokler prestrašena žena ne uide iz so-be. Ko se čez nekaj časa žena povrne, ji z britvijo prereže vrat, da ji omahne glava nazaj in se takoj zgrudi na tla. Zraven pri-šlemu sosedu veli morilec poklicati redar-já, katerega je hotel prepričati, da se je že-na sama umorila. Trdovratno taji svoj kr-vavi čin, nad katerim pa preiskovalna ko-misija po pričujočih okoliščinah nič ne dvomi. — Kako bodo neki pijanski tovariši sodili o tem strašnem početju?

Loterijske številke.

Gradec, 17. septembra: 31 26 72 12 17
Brno, 17. septembra: 2 70 23 59 85
Linc, 20. septembra: 20 47 70 24 15

Tržne cene v Celovcu

18. septembra 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od do		K v	
	K	v	K	v
Pšenica	21	64	23	14
Rž	20	35	24	13
Ječmen	—	—	—	—
Ajda za seme	—	—	—	—
Oves	16	46	18	62
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	5	60	6	2
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	8	30	10	—
„ kislo	6	50	8	50
Slama	5	—	6	—
Zelnate glave po 100 kos.	8	—	10	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	40
Sur. maslo (putar) 1 „	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30
„ sur. 1 „	2	—	2	20
Svinjska mast 1 „	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	16	—	20
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuh, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	10

Živina	Počrez		100 kilogr.				Prigralo	Prodalo
			živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v kronah								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	—	
Volj, pitani	—	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	420	500	—	—	—	18	10	
Junci	220	380	—	—	—	8	4	
Krave	260	630	70	74	—	64	36	
Telice	200	310	—	76	—	5	3	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	16	63	—	—	—	350	260	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	—	

1 Cena semenski rži.

Majhno mlekarstvo na Spod. Koroškem, 10 min. od žel. postaje, lepa, ravna, solnčna lega, zemlja prve vrste, hiša popolno prenovljena, dobra voda, je z le-tino in inventarjem zaradi družinskih razmer na prodaj. Naslov pove upravništvo »Mira« štev. 37. Za odgovor je priložiti znamko.

Hlapec, star 29 let, išče službe, najraje v kakem župnišču. Naslov: Poste restante, Pliberk, Koroško.

Majhno lepo posestvo na spodnjem Koroškem kjer se lahko redi 4 govedi, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Poste restante, Pliberk, Koroško.

Ženin, star 29 let, ima majhno posestvo na Ko-roškem, išče nevesto, imajočo najmanj 1000 kron. Na-slov: Poste restante št. 2, Pliberk, Koroško.

Vajenca,

zmožnega nemščine in slovenščine,
sprejme takoj **R. D. TAURER**,
trgovina z mešanim blagom, Dobrila-
vas, Koroško.

C. in kr. inten-danca 3. voja. **AVISO** K št. 12.530 l. 1913.

zaradi zakupne oddaje kruha in ovsa za v postajah:

Radgona	voj. preskrb.	Maribor	3.
Celje	voj. fil. preskrb.	Celje	4.
Kobarid	obč. uradu	Kobarid	6.
Tolmin	okrajnem glavarstvu	Tolmin	7.
Bruck na M. St. Marein	okrajnem glavarstvu	Bruck na Muri	8.
Judenburg	okrajnem glavarstvu	Judenburg	9.
Vipava	okrajnem glavarstvu	Vipava	10.
Ajdovščina	okrajnem glavarstvu	Ajdovščina	11.
Rovinj	okrajnem glavarstvu	Rovinj	11.
Trbiž	občinskem uradu	Trbiž	13.
Malborjet	občinskem uradu	Malborjet	13.
Rabl	občinskem uradu	Rabl	13.
Bovec	občinskem uradu	Bovec	14.
Volšperk	okr. glavar.	Volšperk	15.
Št. Vid na Gl.	voj. preskr.	Celovec	16.
Ptuj	okr. glavar.	Ptuj	16.
Kormin	obč. uradu	Kormin	17.
Gradišče	okr. glavar.	Gradišče	18.
Sl. Bistrica	obč. uradu	Slov. Bistr.	20.
Sežana	okrajnem glavarstvu	Sežana	20.
Bazovica	okrajnem glavarstvu	Bazovica	20.
Tržič	okrajnem glavarstvu	Tržič	21.
Ronki	okrajnem glavarstvu	Ronki	21.
Koče	obč. uradu	Koče	22.
Spittal n. Dr.	okr. glavar.	Spittal n. Dr.	23.
Kanal	občinskem uradu	Kanal	24.
Kvisko	občinskem uradu	Kvisko	25.
Biljana	občinskem uradu	Biljana	25.
Mali Lošinj	okr. glavar.	Mal. Lošinj	29.

Za te razprave veljavni pogoji se razvidijo iz razglasov in zvezkov pogojev, ki so razgrnjeni pri gori navedenih obravnavališčih, in ki se pri vojaških preskrbovalnih skladiščih tudi lahko dobe zastoj.

V Gradcu, sept. 1913. C. in kr. intendantca 3. voja.

Uzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“
v Št. Rupertu pri Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem. V hiši je štiri-razredna ljudska šola; letos se otvori za šoli odrasle deklice tudi gospodinska šola s šestmesečnim tečajem. Poučevalo se bo o zdravništvu, živinozdravništvu, knjigovodstvu, v kuhanju in ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se prične na obeh šolah dne 5. novembra t. l. Plačilo 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šol-skim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Važen oglas „Slovenske Straže“. Čitajte! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka
ker ima šest žrebanj vsako leto,
ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov.
ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov,
ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,
ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja,
ker znaša mesečni obrok samo 4 krons 75 vinarjev, in
ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913!

1 turška srečka in 1 srečka Italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 K.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

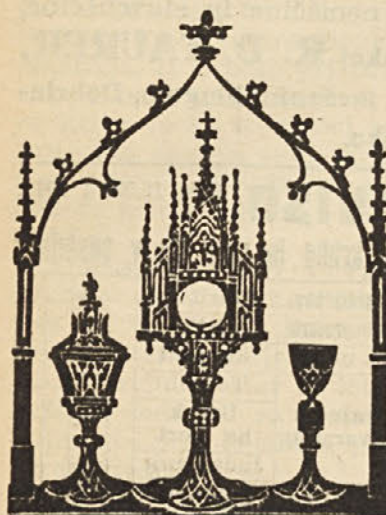
Sprejmejo se marljivi sotrudniki pod ugodnimi pogoji.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Mehlhoferjev
naslednik
**Emerih
Waidbacher
Celovec,**
Burggasse 12

se priporoča pre-
čistiti duhovščini
za izdelovanje vseh
cerkvenih reči in
posod, kot kelihov,
monštranc, lestenc-
cev itd. Stare reči se
z jamstvom nanovo
pozlatijo in posre-
bijo. — Na željo
ceniki na vpogled.

VINO Vipavsko belo, Istrski
teran, Opolo, Tirolec,
rdeč, sladka vina, Muškato,
Refoško, krvna vina. Prodaja na debelo
in na drobno.

IVAN HOCHMÜLLER, Beljak, Peraustr. 1.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj
uničevalec korenin „**Ria-balzam**“
ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic,
trde kože v 3 dneh. Cena lončku z jamčujočim pi-
smom 1 K. Kemeny, Košice (Kaschau), I., poštini pre-
dal (12/829) Ogrsko.

Naprodaj je dobro idoča

gostilna

z gospodarskimi poslopi in zemljišči v
Guštanju, kjer je več tovarn. Pojasnila daje
Oton Ploj, c. kr. notar v Črnomlju, Kranjsko.

**Varna
obveza
pri rani.**

Slavno 40 let
tisočkrat pre-
izkušeno in
potrjeno anti-
sepsko

Praško domače mazilo

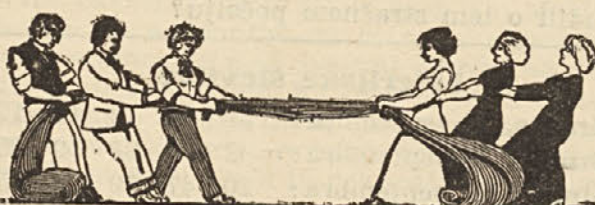
varuje pred onečiščenjem, vnetjem
ran, lajša bolečine, pospešuje ce-
ljenje in je s svojim mnogostran-
skim učinkom tudi kot omehčujoče
mazilo, ki vleče, v vsaki hiši
nelzogibno.

1 škatljica 70 v., po pošti proti pre-
plačilu se za K 3-16 pošljejo 4 škatljice,
za K 7-10 škatljice franco na vse po-
staje Avstro-Ogrske.

Glavna B. FRÄGNER, c. k. dvorni
zaloga, lekarna „pri črnem orlu“

v Pragi III.-203, vogel Nerudove ul.
Zaloge v lekarnah po vsej Avstriji.

POZOR!
Vsi deli zavoja so
opremljeni z
varstveno znamko

Najboljše in najmoderneje sukno za moske in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki, Celje 308.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštne prosto.

Gostilna naprodaj!

oddaljena je 10 minut od železn. postaje in
1/4 ure od jezera. Hiša in gospodarsko po-
slopje je v dobrem stanu v hišo in na vrt
je napeljan vodovod po železnih ceveh; ze-
lenjadni vrt, gozd, skupni delež, pašnik in
planinska pravica. Cena 7900 kron. Na hiši
lahko ostane 2800 K. Je naprodaj tudi z in-
ventarjem. Naslov pove upravništvo „Mira“
št. 37. (Za odgovor je priložiti znamko!)

Thomasova žlindra

Zvezdna znamka se za jesensko setev uporablja z najboljšim
uspehom na vsake vrste zemlji. Čim težja je zemlja, tem prej
in močnejše naj se raztrosi Thomasova žlindra. Zajam-
čeno čisto izborna Thomasova žlindra ZVEZDNA

(Vpisana varstvena znamka.)

ZNAMKA odpošiljamo v plombiranih vre-
čah z našo varstveno znamko. Do-
biva se v vseh na naših le-
pakih zaznamovanih
prodajalnah.

Tovarne Thomasovega fosfata

Z. Z. O. Z.

Oc. II. 200.

Berolin W.

Pred slabo robo svarimo!

CROATIA

**zavarovalna zadruga
v ZAGREBU.**
Edini domači zavarovalni zavod.

Centrala:

ZAGREB, v lastni hiši, vogal
Marovske in Preradovičeve ulice.

Ustanovljena 1884.

Glavna zastopstva:

Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka,
Sarajevo.

Podružnica: Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr. (Telefon 25-94.)

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

- 1. Na življenje:**
 1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti.
 2. Zavarovanje dote.
 3. Zavarovanje življenske rente.
- 2. Proti škodi po požaru:**
 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn).
 2. Zavarovanje premičnin (pohistva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.).
 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.).
- 3. Zavarovanje steklenih šip.**

Zadružno imetje v vseh delih znaša K 3.013.332-66
Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1.486.297-56
Izplačane odškodnine „ 5.624.162-96

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrdka Kmet & Silvar).

Okrajni zastopnik za Celovec in okolico je g. ALOJZIJ TERČEK, knjigovez v tiskarni družbe
sv. Mohorja v Celovcu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 3/4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Tr tu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni 5 %
odpovedi po 5 %
proti 60 dnevni 5 1/2 %
odpovedi po 5 1/2 %